

NA INTERNETU ŽE V VRTCU -

izobraževalni seminar o varni in
odgovorni rabi interneta za vrtce

Torek, 11. februar 2020 od 8:30 do 15:45

Fakulteta za družbene vede, Kardeljeva ploščad 5, Ljubljana, predavalnica 7

Moderatorka posveta:

Tanja Novaković, Zavod MISSS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Univerza v Ljubljani
Fakulteta *za družbene vede*

Sofinancirano s pomočjo Instrumenta
za povezovanje Evrope Evropske unije

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije®

ČASOVNICA

8.30 – 9.00	REGISTRACIJA
9.00 – 9.15	OTVORITEV DOGODKA (pozdravni in uvodni nagovori)
9.15 – 10.00	KAM SE LAHKO SKRIJEMO V DRUŽBI NADZORA? dr. Dan Podjed, ZRC SAZU
10.00 – 11.00	TEHNIKE VPLIVANJA V SODOBNIH MEDIJAH izr. prof. dr. Andrej Kovačič, Fakulteta za medije
11.00 – 11.30	ODMOR ZA KAVO
11.30 – 13.00	VPLIV DIGITALNIH MEDIJEV NA RAZVOJ OTROK doc. dr. Tina Bregant, Center za otroke s posebnimi potrebami – CIRIUS Kamnik
13.00 – 14.00	ODMOR S PRIGRIZKOM
14.00 – 15.00	UPORABA TEHNOLOGIJE V VRTCIH SKOZI PRIZMO VAROVANJA ZASEBNOSTI OTROK, STARŠEV IN VZGOJITELJEV dr. Benjamin Lesjak, Fakulteta za management, Univerza na Primorskem in Safe.si
15.00 – 15.30	PREDSTAVITEV PRIROČNIKA ZA STARŠE PREDŠOLSKIH OTROK IN PRIROČNIKA ZA VZGOJITELJE V VRTCIH Marko Puschner, Safe.si, Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani
15.30 – 15.45	ZAKLJUČNE MISLI

Dogodek bo moderirala Tanja Novaković, ZAVOD MISSS in Safe.si.

DR. DAN PODJED

ZRC SAZU

Dr. Dan Podjed je antropolog, ki si je za poslanstvo zadal razvoj ljudem in okolju prijaznih tehnologij. Zaposlen je kot znanstveni sodelavec Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU in raziskovalec na Inovacijsko-razvojnem inštitutu Univerze v Ljubljani, poučuje pa na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Od 2010 do 2018 je vodil Mrežo za aplikativno antropologijo Evropskega združenja socialnih antropologov ter z njo zasnoval osrednjo evropsko prireditev za promocijo antropologije Why the World Needs Anthropologists, ki jo prirejajo od leta 2013. Leta 2019 je izdal knjigo z naslovom Videni, v kateri ugotavlja, kako in zakaj se s pomočjo sodobnih tehnologij vse več razkazujemo in opazujemo.

PREDAVANJE: KAM SE LAHKO SKRIJEMO V DRUŽBI NADZORA?

»Every move you make, every step you take, I'll be watching you.« Tako je pred skoraj štirimi desetletji prepeval Sting, pevec skupine The Police. Danes živimo v družbi nadzora, ki jo je pesem nehote napovedala: na ulicah nas spremljajo kamere, radarji merijo našo hitrost med vožnjo, pametni telefoni in druge digitalne naprave nas poslušajo in gledajo tako doma kot v službi, podjetja in državne institucije pa kopičijo ogromne arhive s podatki o tem, kje in s kom smo ter kaj počnemo in razmišljamo. Družbe nadzora smo se tako navadili, da se nam zdi skoraj samoumevno razdajati svoje podatke, po spletu deliti lokacijo in podobo ter se razgaljati pred vseprisotnimi digitalnimi pogledi. Kako bomo sobivali v družbi nadzora, ki jo soustvarjamo in brezbržno sprejemamo? Ali sploh še lahko ubranimo pravico do zasebnosti, ki je temelj demokracije? Predavanje bo skušalo odgovoriti na tovrstna vprašanja in predstaviti nekaj ukrepov, s katerimi lahko poskrbimo za ohranitev »otočkov zasebnosti« in hkrati izrabimo prednosti informacijskih in komunikacijskih tehnologij.

DR. ANDREJ KOVAČIČ

Fakulteta za medije

Izr. prof. dr. Andrej Kovačič; Fakulteta za medije (Ljubljana) el. naslov: info@andrejkovacic.com

PREDAVANJE: TEHNIKE VPLIVANJA V SODOBNIH MEDIJIH

Predavanje bo predstavilo sugestivne in prepričevalne tehnike, ki jih sodobni mediji uporabljajo in vplivajo na otroke, ne da bi se tega zavedali tako starši kot otroci. Predstavitve med drugim vključujejo subliminalne sugestije in učinke, ki jih imajo tovrstne sugestije na emocije. Posebej bo predstavljeno sproščeno in z informacijami polno stanje, saj to omogoča oglaševalcem, da s svojimi sporočili zaobidejo kritični faktor in instalirajo nove navade brez vednosti potrošnikov. Otroci namreč danes odraščajo v svetu, kjer so medijska sporočila večinoma izdelana na podlagi številnih spoznanj sodobne psihologije in nevromarketinga. V posameznem oglasu je tako tudi 100 različnih tehnik, ki večinoma vplivajo na otroke na nezavedni ravni. S tehnikami mediji dosežejo sidranje posameznih emocionalnih stanj na blagovno znamko. S sidranjem (Pavlovim refleksom – tako kot pri zvončkih in psih) se tako doseže, da ko potrošnik vidi blagovno znamko, spremeni svoje emocionalno stanje in izbere ravno določen izdelek, ne da bi o tem zavedno razmišljal. Ko pomislimo na dejstvo, da v sodobnem svetu povprečen otrok do 18 leta vidi več kot 1 milijon oglasov in je izpostavljen medijem v povprečju tudi

do 8 ur dnevno, je tematika, kako omiliti te vplive, še kako pomembna. Še več. Medijev brez transa ne bi nihče gledal ali poslušal, zato je prva naloga preobremenitev zavednega dela. Slednje dosežemo s številnimi tehnikami, kot so izjemno veliko število impulzov s hitrimi menjavami scen, bliskanjem, vrtenjem kamere, preklapljanjem zornih kotov itd. S povečevanjem sugestij pa pri majhnih otrocih ustvarjamo okolje, ki ga v realnosti ni (na primer okvirno 100 sugestij povprečno v minuti serije Telebajski). Če so otroci zelo izpostavljeni, je velika verjetnost, da bodo kasneje imeli izzive s koncentracijo (na primer v vrtcu, šoli, na delovnem mestu).

Odkritje in predstavitev teh skrivnosti vam bo omogočilo, da gledate na medije z drugimi očmi, saj le če te tehnike poznate, lahko razumete, kaj se v resnici dogaja in kako medijski vpliv dejansko lahko deluje. In nenazadnje, ko razumete, kako delujejo predstavljene tehnike, lahko to znanje delite z drugimi.

DOC. DR. TINA BREGANT

Center za otroke s posebnimi potrebami – CIRIUS Kamnik

Doc. dr. Tina Bregant, dr. med., spec. pediatrije, spec. fizikalne in rehabilitacijske medicine, Center za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje – CIRIUS, Novi trg 43a, 1241 Kamnik; el. naslov: tina.bregant@siol.net

PREDAVANJE: VPLIV DIGITALNIH MEDIJEV NA RAZVOJ OTROK

Učinki uporabe digitalnih medijev (in tudi zaslonov) so večstranski in so odvisni od vrste medija, načina in obsega uporabe ter značilnosti posameznega otroka ali mladostnika, ki jih uporablja.

Danes odraščajo prve generacije otrok, ki jih imenujemo kar »digitalni domorodci«, saj tehnologijo uporabljajo od malega, intuitivno in brez težav. Že majhni otroci prosti čas preživljajo pred ekrani: risanke, video igre in ogledovanje različnih posnetkov na omreženih napravah je dokumentirano postalo ena najbolj priljubljenih prostočasnih dejavnosti. Podobno velja za odrasle. Žal pa je čas, preživet pred zasloni, in hkrati sodoben tempo življenja, povezan s sedečim življenjskim slogom, ki škodljiv, saj je povezan s številnimi tveganji za zdravje: srčno-žilnimi boleznimi, debelostjo, hipertenzijo, sladkorno boleznijo tipa 2 in težavami na področju duševnega zdravja. Podaljšanje časa gledanja TV za 60 minut dnevno je pri odraslih povezano z 18 % povečanim tveganjem za smrt zaradi bolezni srca in ožilja. Uporaba sodobne tehnologije, zlasti socialnih medijev (kot sta npr. FB, Twitter), je povezana z daljšim časom sedenja v prostem času. Tako daleč najpogostejši škodljivi učinek sodobne tehnologije ni zasvojenost, pač pa zasedenost. Če vemo, da so današnji 19-letniki tako telesno nedejavni kot 60-letniki, nas to lahko upravičeno skrbi.

Pri vstopnikih v šolo v zahodnem svetu hkrati ugotavljamo porast govorno-jezikovnih težav, umanjkanje socialnih in komunikacijskih spretnosti ter pomanjkanje empatije, kar sovpade s pretirano uporabo sodobnih tehnologij. Danes so tudi že dostopni prvi rezultati sledenja razvoja možganov pri otrocih, ki so izpostavljeni ekranom bolj kot je priporočljivo, (kar pomeni, da predšolski otroci naj ne bi preživljali časa pred ekrani oz. največ 30 minut dnevno), ki kažejo, da imajo ti otroci manjše možganske predele, ki so zadolženi za branje in govor ter izvršilne funkcije, kar sovpade z motnjami, ki jih pri teh otrocih opažamo v praksi. Hkrati imajo ob vstopu v šolo manjše razvojne zaostanke, ki jih po upoštevanju drugih dejavnikov (kot je npr. SES, izobrazba staršev) ne znamo razložiti drugače kot z izpostavljenostjo sodobnim tehnologijam.

Kljub vsemu uporabi digitalne tehnologije ne demoniziramo, saj je digitalizacija danes dejstvo in uporabna pri delu in učenju kasneje, vendar pa jo moramo razumeti in pravilno uporabiti. Šele z boljšim poznavanjem področja digitalnih medijev in osveščenostjo o uporabi sodobne tehnologije lahko družine opolnomočimo in spodbudimo k bolj zdravemu, aktivnemu življenjskemu slogu, ki vsaj v ranem obdobju otrok ne izpostavlja digitalnim medijem. Otroci za svoj razvoj namreč potrebujejo analogne izkušnje.

DR. BENJAMIN LESJAK

IPRID in Safe.si

Dr. Benjamin Lesjak je predavatelj na Fakulteti za management Univerze na Primorskem, pravni strokovnjak in dolgoletni sodelavec projekta SAFE.SI. V okviru projekta izvaja predavanja za učence, dijake, starše in učitelje ter kot pravnik sodeluje tudi pri pripravi vsebin in gradiv za šole.

PREDAVANJE: UPORABA TEHNOLOGIJE V VRTCIH SKOZI PRIZMO VAROVANJA ZASEBNOSTI OTROK, STARŠEV IN VZGOJITELJEV

Sodobna tehnologija v povezavi z internetom, družabnimi omrežji je že zdavnaj prestopila prage vrtcev. Najbolj vidno je to na nastopih otrok, ko prvo vrsto zasedejo stoječi starši z dvignjenimi rokami, sedeči starši v naslednjih vrstah pa namesto otrok gledajo le bleščeče ekrane številnih dvignjenih telefonov. To je le ena od oblik vdora v zasebnost in vprašljive poštene obdelave osebnih podatkov otrok in vsekakor ne edina. V prispevku bodo tudi predstavljene različne oblike dopustnega vključevanja tehnologije v vrtec z vidika varstva zasebnosti tako otrok, staršev in vzgojiteljev, pri čemer bo izpostavljena predvsem uporaba tehnologije za zajem slike in zvoka. Na predavanju bo predavatelj odgovarjal tudi na vprašanja udeležencev seminarja v povezavo z varno rabo tehnologije v vrtcih.

MARKO PUSCHNER

Točka osveščanja o varni rabi interneta Safe.si, Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani

Marko Puschner je od leta 2016 vsebinski koordinator Točke osveščanja o varni rabi interneta Safe.si. Pred tem je tri leta izvajal Safe.si delavnice in predavanja po osnovnih in srednjih šolah. S spletom je tako ali drugače povezan že od leta 1995, zadnja leta pa pozorno spremlja novosti pri razvoju spletnih vsebin in storitev, ki jih uporabljajo otroci in najstniki. Pripravlja različna gradiva, ki so v pomoč otrokom, najstnikom, staršem in učiteljem pri uporabi interneta. Pripravlja vsebine Safe.si delavnic in predava o varni rabi interneta na različnih konferencah in drugih dogodkih.

PREDAVANJE: PREDSTAVITEV PRIROČNIKA ZA STARŠE PREDŠOLSKIH OTROK IN PRIROČNIKA ZA VZGOJITELJE V VRTCIH

Starši izročajo v uporabo mobilne telefone, tablice in računalnik že zelo zgodaj, pri tem pa pogosto nimajo dovolj informacij in znanja o tem, kakšna tveganja te digitalne naprave prinašajo. Na točki osveščanja o varni rabi interneta in mobilnih naprav SAFE.si smo se odločili, da izdamo dva priročnika, ki bosta v pomoč staršem predšolskih otrok, vzgojiteljem v vrtcih in drugim, ki delajo s predšolskimi otroki.